

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2024-2027

(skrajne daty)

Rok akademicki 2026/2027

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Żywnienie w chorobach metabolicznych i chorobach przewodu pokarmowego
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Medycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Zdrowiu, Katedra Dietetyki
Kierunek studiów	Dietetyka
Poziom studiów	I stopień
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr V, VI
Rodzaj przedmiotu	Kierunkowy
Język wykładowy	Polski
Koordynator	mgr Agnieszka Dymek
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	ZP: dr n. o zdr. Aneta Sokal-Dembowska, mgr Aleksandra Padło, mgr Agnieszka Dymek

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
V	-	-	-	-	-	30	-	-	1
VI	-	-	-	-	-	30	-	-	1
Razem	-	-	-	-	-	60	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Semestr I – zaliczenie z oceną

Semestr II – zaliczenie z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Podstawowa wiedza z zakresu patomechanizmu chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego oraz żywienia w tych jednostkach chorobowych.

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach metabolicznych, ze szczególnym uwzględnieniem dietoterapii w cukrzycy, nadwadze i otyłości.
C2	Poznanie praktycznej wiedzy dotyczącej zasad żywienia w chorobach przewodu pokarmowego, ze szczególnym uwzględnieniem chorób wątroby i dróg żółciowych, chorób trzustki, jamy ustnej i przełyku oraz zaburzeń czynnościowych przewodu pokarmowego.
C3	Rozpoznawanie ryzyka chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego u pacjentów oraz wpływ profilaktyki na ich zapobieganie.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student objaśnia patomechanizm chorób metabolicznych i chorób przewodu pokarmowego.	K_Wo7
EK_02	Student klasyfikuje i omawia założenia diet stosowanych w różnych stanach chorobowych przewodu pokarmowego i w chorobach metabolicznych.	K_Uo3
EK_04	Student ocenia indywidualne zapotrzebowanie na energię i składniki odżywcze u osoby z chorobami przewodu pokarmowego i chorobami metabolicznymi.	K_Uo3, K_Wo8
EK_04	Student przeprowadza z pacjentem wywiad skategoryzowany i uzyskuje wszystkie niezbędne informacje do przygotowania zaleceń żywieniowych, z uwzględnieniem różnorodnych potrzeb pacjenta wynikających z płci, wyznania, wieku oraz pochodzenia etnicznego.	K_Uo3
EK_05	Student przeprowadza edukację żywieniową.	K_Uo3, K_Wo7
EK_06	Student planuje, wdraża i ocenia jadłospisy stosowane w żywieniu osób z chorobami przewodu pokarmowego i z chorobami metabolicznymi.	K_Uo3
EK_07	Student wykazuje postawę poszanowania praw pacjenta i bezpieczeństwa pracy.	K_Ko4, K_Ko5

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE

A. Problematyka zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Dyskryminacja pacjentów ze względu na zdrowie – prawa każdego pacjenta.
Żywnienie w chorobach jamy ustnej i przełyku. Zastosowanie diet o zmiennej konsystencji. Planowanie diety.
Żywnienie w chorobach żołądka i dwunastnicy.
Żywnienie w chorobach jelita cienkiego i grubego.
Żywnienie w chorobach mięszu wątroby w zależności od stanu wydolności. Hemochromatoza, choroba Wilsona.
Żywnienie w zapaleniu pęcherzyka żółciowego i dróg żółciowych.
Żywnienie w ostrym i przewlekłym zapaleniu trzustki.
Cukrzyca - przyczyny, objawy, rodzaje, rozpoznawanie, powikłania, zalecenia żywieniowe. Cukrzyca jako choroba metaboliczna oraz cywilizacyjna.
Dna moczanowa – przyczyny, objawy, rozpoznanie, zalecenia żywieniowe.
Hiperlipidemie – przyczyny, rodzaje, rozpoznanie, powikłania, zalecenia żywieniowe.
Nadwaga i otyłość – przyczyny, skutki, metody przeciwdziałania wśród różnych grup ludności.

3.4 Metody dydaktyczne

Zajęcia praktyczne: praca w grupach (rozwiązywanie zadań, dyskusja), opisy przypadków, zadania obliczeniowe, przeprowadzanie edukacji żywieniowej indywidualnej i grupowej.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01	KOLOKWIMUM, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_02	KOLOKWIMUM, PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_04	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_05	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_06	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP
EK_07	PROJEKT, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ZP

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zajęcia praktyczne:

1. pełne uczestnictwo i ocena aktywności studenta w czasie zajęć – 100%,
2. ocena przygotowania do zajęć,
3. dyskusja w czasie ćwiczeń,
4. metoda projektu
5. zaliczenie cząstkowe

Zakres ocen: 2,0 – 5,0

Ocena umiejętności

5.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest bardzo dobrze przygotowany, dobrze omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.5 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest dobrze przygotowany, poprawnie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

4.0 – student aktywnie uczestniczy w zajęciach, jest poprawiany, omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, potrafi zaplanować i wdrożyć leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.5 – student uczestniczy w zajęciach, jego zakres przygotowania nie pozwala na całościowe przedstawienie omawianego problemu, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

3.0 – student uczestniczy w zajęciach, dostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, planuje i wdraża leczenie żywieniowe dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

2.0 – student biernie uczestniczy w zajęciach, wypowiedz są niepoprawne merytorycznie, niedostatecznie omawia jednostki chorobowe, przeprowadza wywiad żywieniowy, ma problemy z zaplanowaniem leczenia żywieniowego dla pacjentów z uwzględnieniem takich zmiennych jak: wiek i stan zdrowia i/lub choroby

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	60 godz. (30 godz. Semestr V, 30 godz. Semestr VI)
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	-
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	-
SUMA GODZIN	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	NIE DOTYCZY
zasady i formy odbywania praktyk	NIE DOTYCZY

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

1. Grzymiśławski M., Moszak M. Żywnienie człowieka zdrowego i chorego, tom 2. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2022.
2. Lange E., Włodarek D. Współczesna dietoterapia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.
3. Ostrowska L. Dietetyka. Kompendium. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.
4. Jarosz M. Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie. NIZP-PZH, Warszawa 2020.

Literatura uzupełniająca:

1. Interna Szczeklika 2024 / [zespół redakcyjny, redaktor prowadzący Piotr Gajewski et al.]. Wydawnictwo Medycyna Praktyczna. Kraków 2024.
2. Ciborowska H. Dietetyka: żywienie zdrowego i chorego człowieka. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2021.
3. Ostrowska L., Orywał K., Stefańska E. Diagnostyka laboratoryjna w dietetyce. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.
4. Grzymiśławski M. Dietetyka kliniczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.
5. Branka M., Cieślukowska D. Edukacja antydyskryminacyjna. Towarzystwo Edukacji Antydyskryminacyjnej. Wydanie II. Wydawnictwo Villa Decius. Warszawa-Kraków 2023.
6. Aktualne publikacje naukowe opublikowane w literaturze

fachowej.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej